

Sayı 3
Kasım 2017
11 TL
KDV Dahil

Troia.
ÇANAKKALE

- Kentte Bir Kentli;
İzzet Melih Dilmaç
- Geyikli Olayları
Türkiye Gündeminde
- Çanakkale'de Atatürk'ü
Son Yolculuğuna Uğurlarken
- Gazi Anıtı 80 yıldır
Çanakkale'de

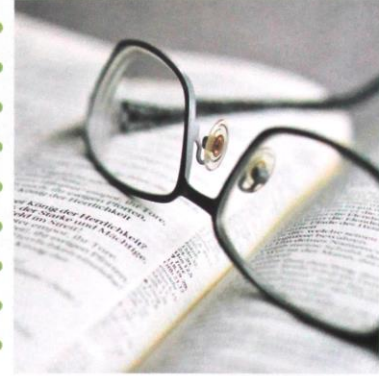
- Çanakkale-Bozcaada Hattı
- Çanakkale'nin Cumhuriyet
Dönemi Yapılaşması
- Bir Başarı Hikayesi;
İsmail Tülek
- Vazgeçemediğimiz
Şehir Biga

Mustafa Kemal, Troia'da Büyük İskenderin İzinde

Geleneksel ve Çağdaş Çanakkale Seramikleri Çalıştay'ının Sonuçlarına Dair

Ayşe Güler

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin 25. kuruluş yılı kapsamında Çanakkale Seramikleri Araştırma Geliştirme ve Uygulama Merkezi'nin (ÇASEM) düzenlediği, "Geleneksel ve Çağdaş Çanakkale Seramikleri" başlıklı çalıştay, 26-27-28 Ekim tarihlerinde Çanakkale Seramik Müzesi'nde gerçekleştirildi. Merkez'in, 21 Mart-23 Mayıs tarihleri arasında 10 haftalık müfredatla yapılan Geleneksel Çanakkale Dekorları Eğitimi ve Öğretimi programını, Geleneksel Çanakkale Seramikleri formlarıyla bütünleştirmeyi amaçlayan çalıştay; seramik uygulamaları ve konferanslar ile ulusal ve uluslararası kültür varlıkları Çanakkale Seramiklerinin yaşatılması çabalarına katkı sağlayan etkili bir adım oldu.

Çalıştay'a; Çanakkale Dekorları eğitimi ve öğretimi programının kursiyerleri ve eğitimcisi Hilal Taşkıran dışında, Geleneksel Çanakkale Seramiklerinin yaşayan tek ustası İsmail Bütün, aile olarak geleneksel kimliği korumayı prensip edinen ve Çanakkale Seramiklerine önemli katkılar sağlayan Adil Can Güven, Nursan Güven, Cem Güven, Çanakkale Seramikleri araştırmaları ve önerileri ile Prof. Dr. Billur Tekkök, Seramik ve malzeme teknolojisi, Çanakkale Seramikleri malzeme ve teknolojisi konularındakiengin bilgi ve deneyimleriyle değer yaratan Tanzer Orbay, çağdaş ve özgün yorumlarıyla ressam ve seramik sanatçısı Ayhan

Taşkıran, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Çanakkale Seramiklerine gönül veren öğretim elemanları Halide Okumuş, Mehmet Coşar, Berrin Kayman Karagül, Şeref Doğan, Müjde Yücel Coşar ve Ergün Arda, Çan Meslek Yüksekokulu personeli Sacide Öz, Nazmiye Kenar, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi mezunu seramik atölye işletmecisi Ufuk Baş katılımcı oldular. Çalıştay'a kurs süreci ve sonrasında hazırlanarak katılan kursiyerler; Arzu Doğan, Sonay Demir, Burcu Gürcü, Selma Turhan, İltar Özyıldırım, Murat Biçer, Meral Ünal, Necmi Tekin, Berna Batur, Zeynep Arol, Necati Işık, Sevda Figen Pazarcık, Şerife Biçici, Elif Çetin, Derya Arslan, Gönül Duran'ın Çanakkale Geleneksel dekorlarını uygulamadaki başarıları umut vericidir. Geleneksel biçimlendirme yöntemlerinin tanıtılması ve geleneksel motiflerin doğru uygulanması konusunda İsmail Usta'nın, Adil Can Güven ve ailesinin, Necati Işık'ın ve Hilal Taşkıran'ın katkıları olmazsa olmaz değerdir önem taşımaktadır.

İsmail Bütün Geleneksel Çanakkale Seramiklerinde bulunan at figürünün (Resim 1), Adil Can Güven Çanakkale testisinin geleneksel üretim yöntemini (Resim 2), Cem Güven, aslan ve deve figürünün biçimlendirilmesini, Nursan Güven sepet biçimli meyve tabaklarının üretim yöntemini (Resim 3) göstermişlerdir. Şeref Doğan çömlekçi çarkında tabak ve çanak yapımındaki detaylara dikkat çekmiş, Mehmet Coşar, Isık Çalan Çanakkale Seramiğini, üç başlı at testi formunda biçimlendirmiştir. Çömlekçi çarkı ile üretim dışında, Necati Işık'ın, üretim aşamalarını bir sunum ile açıkladığı şablon şekillendirme ile ürettiği tabak ve çukur çanaklar Geleneksel Çanakkale Dekorları ile örneklendirilmiştir (Resim 4). Döküm ve elde biçimlendirme yöntemini birlikte kullanan Sacide Öz, oturan Aslan figürünü gelenekselden uzaklaşmadan çeşitlendirmiş; aynı yöntemle ürettiği küçük at başlı testi sergileyen Nazmiye Kenar, küçük kase ve tabaklarına geleneksel Çanakkale dekorlarını uygulamıştır. Arzu Doğan fitil yöntemi ile sürahi ve at başlı testi şekillendirmiş, Necmi Tekin astar akıtma

Resim 1

Resim 2

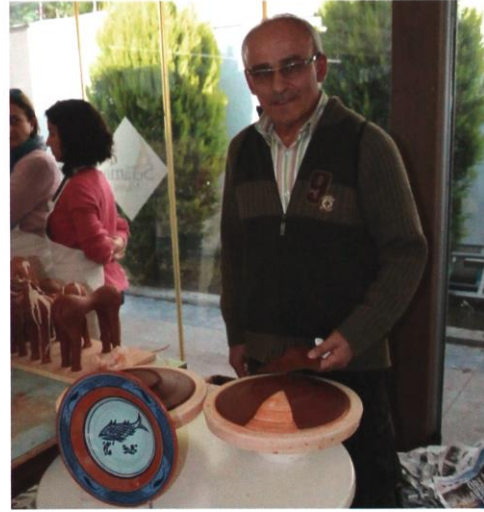
tekniklerini fırça dekoru ile birleştiren deneysel uygulamalar gerçekleştirmiştir. Sevda Figen Pazarcık, kırmızı çamur ile şekillendirdiği panoda, Geleneksel Çanakkale Seramiklerinde yer alan motif ve betimlemeleri, ayrı ayrı beyaz astarlı her bir plaka üzerinde başarıyla vermiştir. Elif Çetin'in yaşam içerisinde güncel kullanıma yönelik nesnelere Geleneksel Çanakkale motiflerini aktarım düşüncesi, yaptığı ekme tahtaları üzerinde nesnelleştir. Dekor kursu sürecinde hızlı öğrenme ve nitelikli uygulamaları ile dikkat çeken Şerife Biçici, Çalıştay'da Nursan Güven'in gösterdiği sepet örgü tabak formunu aynı hızlı öğrenme ve kabiliyet ile gerçekleştirmiştir. Selma Turhan, geleneksel motiflerle çalıştığı özgün kompozisyon önerilerini tabaklara aktarmış, motif geliştirme araştırmalarından örnek göstermiştir. Berna Batur, Zeynep Arol, Derya Arslan, Sonay Demir, Meral Ünal geleneksel tasvirleri tabak ve maşrapa formlarına aktarmışlardır. Hilal Taşkırın gemi tasvirli tabakların örneklerini fırça dekor tekniği ile seramik tabaklar üzerinde uygulamış (Resim 5), ayrıca cam altı tekniği kullanılarak Çanakkale motif ve tasvirlerini farklı alanlarda değerlendirilebilen olanaklarını tanıtmıştır. Ufuk Baş, Çanakkale'de geçtiğimiz yüzyıl sonlarında başlayan ve hızlı yaygınlaşan bir yöntem olan ajur dekor tekniği ile örnek bir uygulama gerçekleştirmiştir.

Resim 3

Geleneksel Çanakkale Seramikleri dekor tekniklerinin dışındaki bu yöntem, motif ve betimlemeleri bozulmadan yeni bir yorum alternatifini olarak değerlendirilebilecek niteliktedir. Sonay Demir'in geleneksel motifleri geliştirme ve güncel yaşamdan motifler önerme çalışmaları, Meral Ünal'ın geleneksel betimlemeleri rölyef olarak görme eğilimleri Geleneksel Çanakkale Seramiklerine, geleneksel sınırlar içinde kalarak sürdürülebilirlik niteliği kazandıracak araştırmalardır.

Sanat yaklaşımıyla katkıda bulunan; Ayhan Taşkırın, Çanakkale Seramiklerindeki nar motifini üç boyutlu değerlendirme yoluyla ürettiği seramik eserinde, birbirlerine bağlanarak tekrar eden nar birimlerini bir form içerisinde çiçek rozetlerle göstermiş (Resim 6),

Resim 4

bir diğer eserinde kendisine özgü at figürü biçimlendirmiş, serbest fırça tekniği ile duvar tabakları resimlemiştir. Murat Biçer gemi tasvirlerini üç boyuta taşımış, Halide Okumuş, Çanakkale at başlı testi ve formlarından çıkışlı, atın yüz ifadesini ön plana çıkaran kendine özgü at başlı form yorumunu getirmiştir.

Sunum etkinlikleri konuşmacıların araştırmaları ve karşılıklı paylaşımları ile geçmiştir. İlk konuşmacı Prof. Dr. Billur Tekkök, geçmişte Çanakkale Seramiklerine dair yapılan çalışmaların mevcut katkılarından söz etmiş ve sanat tarihsel yaklaşımların üzerine nesnel bulguların ortaya çıkarılmasını önermiştir. Arkeolojik kazılarda çok sayıda Çanakkale Seramiklerine rastlandığı ancak değerlendirilmediği, kendisinin bu konuya dikkat ettiği, öğrencileri ve meslektaşlarına Çanakkale Seramikleri buluntuları konusunda telkinde bulunduğunu belirtmiştir. Lale Doğer'in makalesinden örnek vererek Çanakkale Seramiklerinin arkeolojik kazılarda ortaya çıkarılma çok daha fazla çeşitleneceğini vurgulamıştır. İnteraktif

Resim 5

geçen konuşularda Tanzer Orbay, seramik ve Çanakkale Seramiklerinde malzeme ve teknoloji konusunda yaptığı araştırmalardan örnekler vermiştir. Adil Can Güven, Çanakkale Seramiklerini ve diğer kültür varlıklarımızı yeniden ele alırken onların geleneksel kimliklerini korumayı ilke edindiğini belirtmiştir. Geleneksel ve kültürel süreklilik için her kültür bölgesinde mutlaka o geleneği sürdüren atölyelerin olması gerektiğini, Kütahya'nın Iznik çinilerine olumsuz etkilerini örneklenirerek dışarıdan gelecek malzemenin, motifin, çininin veya herhangi bir etkinin sokulmaması ve Çanakkale Seramiklerinin korunmasının önemine değinmiştir. Çanakkale Seramiklerinin 20. yüzyılda tükenişi ve yüzyıl sonunda canlandırma çabaları süreçlerine tanık olan, halen insan yetiştirmede olağanüstü gayret gösteren, uygulamaları kadar bilgileriyle de Çalıştay kapsamını derinleştiren İsmail Bütün ise; şu an yetiştirdiği ve çalışmalarından memnuniyet duyduğu kursiyerlerin, yaş düzeyleri sebebiyle Çanakkale Seramiklerini sürdürme ve aktarmada ne kadar uzun soluklu olabilecekleri konusundaki endişelerini dile getirmiş, usta çırak ilişkisi ile yetişecek ve geleneği sürdüreceği olan bireylerin bu işe çok daha küçük yaşlarda başlamalarını önermiştir.

Çalıştayın ikinci ve üçüncü günü ÇOMÜ GSF öğretim elemanları tematik araştırmalarını sunmuşlardır. İkinci gün; her biri, Çanakkale Seramiklerine çeşitli yönleriyle katkılar sağlayan; Halide Okumuş'un, "Bulmaca Testiler ve Çanakkale Seramiklerindeki Örnekleri", Necati Işık'ın "Şablon Torna İle İçten ve Dıştan Sivamalı Çanakkale Tabak ve Çanak Uygulamaları", Ergün Arda'nın "Geleneksel Çanakkale Seramikleri Tabak Formlarının Cam Malzeme ve Teknikleri İle Yorumu", M. Berrin

Karagül'ün, "Türk Mitolojisindeki Hayvan Figürlerinin Geleneksel Çanakkale Seramikleriyle Benzerlikleri ve Karşılaştırılması", üçüncü ve son günü, Ayşe Güler ve Arzu Doğan'ın "Çanakkale Seramikleri Dekorları ve Çasem Dekor Eğitim Süreci ve Sonuçlarının Değerlendirilmesi", Şeref Doğan'ın Mimari Seramik Geleneğimiz ve Çanakkale Kent Dokusunda Seramik Duvar Panosu Örnekleri", Mehmet Coşar'ın "Islık Çalan Çanakkale Seramikleri", Müjde Yücel Coşar'ın "Çanakkale Seramiklerinde Hayvan Figürleri" başlıklı sunumları ilgiyle izlenilmiştir. Tuncay Alpi, Şerife Biçici, Ozan Bebek'in özveri ile takip ettikleri Çalıştay sunumları ve uygulamalardan çıktıkları fotoğraflar ve kamera kayıtları, kapsamlı bir yayında değerlendirilecek belgelerdir. Çalıştay duyurularının etkililiğinde Şahabettin Kalfa'nın gönüllü basın-yayın elçiliği takdire şayandır. Çanakkale Seramik Müzesi'nde gerçekleşen üç günlük programda müze personeli Şerife Biçici ve Burak Çiftçi'nin organizasyon yönetimindeki başarıları sayesinde programda herhangi bir aksaklık yaşanmazken, Çanakkale kenti için yılmadan çalışan kent müdavimleri ve öğrenciler en iyi izleyicileri olmuşlardır. Etkinlikler süresince izleyicisi ve katılımcısı ile Çanakkale Seramikleri konusunda tek bir yürek olunabildiği hissedilmiştir. Çanakkale Seramiklerinin yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesi başarısını, güncel çalışmaların aynı inanç ve birlik beraberlik ile birikimli olarak sürdürülmesi sağlayacaktır.

Resim 6

